

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové, JUDr. Jiřího Pally, JUDr. Petra Průchy a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobkyně: **G. G.**, zast. Mgr. Markem Sedlákem, advokátem, se sídlem Příkop 8, Brno, adresa pro doručování: Václavské nám. 21, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 28. 5. 2009, č. j. 61 Az 89/2008 – 81,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Ostravě shora označeným rozsudkem zamítl žalobu, již se žalobkyně domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 3. 2007, č. j. OAM-1-224/VL-20-18-2007, kterým byla zamítnuta její žádost o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), tedy z důvodu, že žadatelka neuváděla skutečnosti svědčící o tom, že by mohla být vystavena pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo 14a zákona o azylu.

Proti tomuto rozsudku podala žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) včas kasační stížnost.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu ustanovení § 104a zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

S ohledem na ochranu veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob je vhodné připomenout, že v případě řízení o kasační stížnosti byla soudní ochrana stěžovatelů již jednou poskytnuta individuálním projednáním jeho věci na úrovni krajského soudu, a to v plné jurisdikci. Další procesní postup v rámci správního soudnictví nezvyšuje automaticky míru právní ochrany stěžovatele, a je podmíněn již zmíněným přesahem vlastních zájmů stěžovatele.

Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do soudního řádu správního

byl zaveden novelou č. 350/2005 Sb. s účinností od 13. 10. 2005. Jeho výklad, který demonstrativním výčtem stanovil typická kritéria nepřijatelnosti, byl proveden např. usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, www.nssoud.cz.

Nejvyšší správní soud v citovaném rozhodnutí shledal, že o přijatelnou kasační stížnost se může typicky, nikoliv však výlučně, jednat v následujících případech: 1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; 2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu; 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně; 4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad na hmotněprávní postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu; b) Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

Přijatelnost kasační stížnosti je třeba odlišovat od přípustnosti kasační stížnosti na straně jedné a důvodnosti na straně druhé. Přípustnost (či spíše absence některého z důvodů nepřípustnosti) kasační stížnosti je dána splněním zákonných procesních předpokladů, jako je včasné podání kasační stížnosti (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), řádné zastoupení (§ 105 odst. 2 s. ř. s.), absence dalších zákonných důvodů nepřípustnosti (§ 104 s. ř. s.), apod. Důvodnost kasační stížnosti na straně druhé je otázkou věcného posouzení kasačních důvodů stěžovatelem uváděných (§ 103 odst. 1 s. ř. s.).

Pokud kasační stížnost splňuje zákonné podmínky procesní přípustnosti, pak je zkoumán přesah vlastních zájmů stěžovatele, tedy její přijatelnost. Jinými slovy, přichází-li stěžovatel s námitkami, o nichž se Nejvyšší správní soud vyslovil již dříve a své rozhodnutí zveřejnil, není nutné ani efektivní, aby v obdobné věci znovu jednal a rozhodoval, když výsledkem by nepochybně byl stejný závěr. Teprve je-li kasační stížnost přípustná i přijatelná, Nejvyšší správní soud posoudí její důvodnost.

Z výše uvedeného plyne, že v zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu je nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost oprít o některý z důvodů kasační stížnosti stanovený § 103 odst. 1 s. ř. s. Zájmem stěžovatele je rovněž uvést, v čem spatřuje přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

Zde je nutné uvést, že stěžovatelka žádné důvody přijatelnosti kasační stížnosti netvrdila a Nejvyšší správní soud se mohl otázkou přijatelnosti její kasační stížnosti zabývat pouze v obecné rovině za použití shora nastíněných kritérií.

Stěžovatelka v kasační stížnosti uvádí, že zemi původu opustila, protože cítila silný nedostatek osobní svobody a nemožnost realizovat své cíle a oprávněné zájmy. Lidská práva nejsou v zemi původu respektována, a pokud se jich někdo dovolává, je perzekuován. Stěžovatelka též poukazuje na diskriminaci žen v Mongolsku. Z těchto důvodů měl být stěžovatelce udělen azyl podle § 14 zákona o azylu či doplňková ochrana podle § 14a téhož zákona. Krajský soud nedostatečně zkoumal, jakým způsobem žalovaný dospěl k tomu, že stěžovatelce neudělil azyl podle § 14 zákona o azylu. Dále stěžovatelka tvrdí, že v její věci byl nedostatečně zjištěn skutkový stav a žalovaný si neopatrnil dostatek podkladů, aby žádost o udělení mezinárodní ochrany mohl objektivně posoudit. K tomu stěžovatelka cituje čl. 196 a 203 Příručky postupů a kritérií pro určování právního postavení uprchlíků, týkající se dokazování v azylovém řízení.

Námitkami o nedostatku osobní svobody, nedodržování lidských práv a diskriminaci žen v Mongolsku se Nejvyšší správní soud zabývat nemůže, neboť je stěžovatelka neuplatnila v řízení před krajským soudem, aniž by jí v tom cokoli bránilo (§ 104 odst. 4 s. ř. s.). Dokonce je neuplatnila ani ve správním řízení. V řízení před krajským soudem stěžovatelka neuplatnila ani námitku o deficitech v dokazování a ve zjišťování skutkového stavu žalovaným, resp. o nedostatku podkladů pro možnost učinit objektivní rozhodnutí. I tuto námitku musí Nejvyšší správní soud považovat za nepřijatelnou. Převážný obsah kasační stížnosti tedy představují tvrzení uplatněna poprvé až v řízení před zdejším soudem. Jen pro úplnost Nejvyšší správní soud připomíná, že v předchozích řízeních stěžovatelka označila jako důvody, pro něž opustila zemi původu, obtíže s nalezením dobře placeného zaměstnání a užitím rodiny, resp. dlouhodobou hmotnou nouzi a pramalé vyhlídky na zlepšení této životní situace. Pro případ návratu do Mongolska se obávala ještě větší nouze. Dále poukazovala na problémy se svým manželem a s věřitelem.

K námitce týkající se existence důvodů pro udělení humanitárního azylu (§ 14 zákona o azylu) zdejší soud uvádí, že otázkou, zda správní orgán (eventuálně soud v následném přezkumném řízení) je povinen posuzovat existenci důvodů pro udělení tzv. humanitárního azylu, se zabýval již nesčetněkrát. V případě zamítnutí žádosti o udělení azylu pro její zjevnou nedůvodnost je nadbytečné posuzovat, zda stěžovatelka splňuje důvody pro udělení humanitárního azylu. Předpokladem pro udělení azylu podle § 14 zákona o azylu je totiž skutečnost, že v řízení o udělení azylu nebyl zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12 téhož zákona, což znamená, že správní orgán věcně posuzoval splnění podmínek pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. V případě stěžovatelky však tento předpoklad naplněn nebyl, neboť její žádost byla zamítnuta a § 12 zákona o azylu nebyl ani nemohl být aplikován. K tomu lze odkázat např. na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, č. j. 1 Azs 8/2003 - 90, www.nssoud.cz, rozsudek ze dne 21. 12. 2005, č. j. 4 Azs 203/2005 - 53, www.nssoud.cz, či rozsudek ze dne 2. 1. 2007, č. j. 4 Azs 137/2006 - 103, www.nssoud.cz.

Co týče důvodů pro udělení doplňkové ochrany (§ 14a zákona o azylu), je třeba uvést, že se jimi žalovaný podrobně a důkladně zabýval ve svém rozhodnutí a v úplnosti a přezkoumatelně se s nimi vypořádal, přičemž přihlédl zejména ke zprávám o zemi původu a k tvrzením stěžovatelky, že v Mongolsku neměla žádné potíže se státními orgány, obavy měla toliko ze soukromých osob (manžel, věřitel). Žalovaný vycházel též z informace MZV ČR (opakované), že osobám žádajícím v zahraničí o azyl nehrozí v případě návratu do země původu žádný postih ze strany státních orgánů. Podle názoru žalovaného doloženého vyžádanými zprávami, nepředstavuje vycestování stěžovatelky rozpor s mezinárodními závazky České republiky. Nejvyšší správní soud nenalezl nic, co by zpochybňovalo závěr žalovaného o tom, že by stěžovatelce v případě návratu do země původu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy.

Z výše uvedeného je zřejmé, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny námitky podávané v kasační stížnosti. Za situace, kdy stěžovatelka sama žádné důvody přijatelnosti kasační stížnosti netvrdila, Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky.

Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost nepřijatelnou, proto ji podle ustanovení § 104a s. ř. s. odmítl.

O náhradě nákladů řízení před Nejvyšším správním soudem bylo za použití ustanovení § 60 odst. 3 a § 120 s. ř. s. rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť kasační stížnost byla odmítnuta.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. listopadu 2009

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu